

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 20.11.24
Sayı: 92

10/2063

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamında çalışmak tüm çalışanların en temel hakkıdır. Gelişen teknoloji ile çalışma ortamındaki tehlike ve riskler çeşitlenerek artmaya devam etmektedir. Maden ve inşaat sektörü gibi bazı sektörler doğası gereği daha fazla tehlike ve buna bağlı riskleri barındırmaktadır. Çalışma ortamındaki risklerin çokluğu ve çalışma ortamında alınması gereken tedbirlerin yetersizliği nedeniyle, bu sektörlerde kişi başına düşen iş kazası oranı çok daha yüksektir. Ülkemizde sağlıklı ve güvenli bir çalışma hayatının sağlanması adına oldukça önemli bir adım olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında yayımlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Ancak, ülkemizde iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu büyük kayıplar yaşanmaya devam etmektedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na rağmen, bu alandaki uygulamalarda eksiklikler ve denetim sorunları giderilememiştir.

Bu amaçla iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunların tespit edilerek, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla, Anayasanın 98'inci maddesi ve TBMM iç tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz. 20.11.2024

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE;

İş kazaları: AB'nin resmi istatistik kurumu EUROSTAT ve SGK'nın verilerine göre Türkiye'nin, Avrupa'da en fazla işçi ölümlerinin yaşandığı ülke olarak kayıtlara geçmesine rağmen en az meslek hastalığı tespitinin yapıldığı ülkelerden biri olması oldukça ironiktir. İşçi ölümlerinde çizilen bu tablonun değişmesi için iş kazalarının önüne geçilmelidir. Aynı zamanda 36 milyon kişiden oluşan iş gücümüze karşılık senelik 1000 civarında meslek hastalığı olması hayatın

olağan akışına aykırıdır. Bu durum uygulamada meslek hastalığını tespiti noktasında eksik kalındığının göstergesidir.

İş kazalarının önlenmesi için kaza nedenlerinin iyi tanımlanması ve bu nedenlerin ortadan kaldırılması büyük önem taşımaktadır. Kaza nedenlerinin doğru şekilde tanımlanmaması, kazaların önlenmesi için yapılacak çalışmalarda istenilen sonuca ulaşılamamasına yol açmaktadır. Kaza olayının şanssızlık, kaçınılmazlık veya dikkatsizlik sonucu meydana geldiği şeklindeki değerlendirmeler, benzer kazaların önlenmesi için alınması gerekli önlemlerin belirlenmesinde yanlış yönlendirmelere neden olmaktadır. Yapılan araştırmalar, iş kazalarının %97'sinin önlenbilir nitelikte olduğunu göstermektedir. İş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması, işverenler tarafından gereksiz bir harcama olarak görülse de, kazalar sonucu ortaya çıkan maddi kayıpların, kazaların önlenmesi için yapılan harcamaların 5 katı olduğu bilinmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatının Etkinliği: Mevcut yasal düzenlemeler iş sağlığı ve güvenliği için yeterli gibi gözükse de farklı çalışma alanlarına ait alt mevzuatlardaki boşluklar mevzuatın etkinliğini azaltmaktadır ve beraberinde uygulamadaki eksiklikler ciddi sorunlara ve kayıplara yol açmaktadır. Özellikle son zamanlarda inşaat ve maden sahalarında yaşanan iş kazaları bu eksiklikleri belirgin hale getirmiştir. İş sağlığı ve güvenliği mevzuatının etkinliği, sadece yasaların varlığıyla değil, aynı zamanda uygulamada gösterilen titizlik ve denetimle sağlanabilir.

Çalışan Eğitimi ve Bilinçlendirme: Herhangi bir işyerinde iş kazası ve meslek hastalıklarından korunmanın ilk yolu eğitimidir. İş güvenliği eğitimlerinde geçen süre işveren tarafından kayıp olarak görülmekle beraber, eğitimlerin süresi ve içeriği çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Ayrıca işçilerin yeterli iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almadığı ya da eğitimin sadece formalite gereği yapıldığı durumların sıkça yaşandığı da bilinen bir gerçektir. İş kazaları sırasında işçilerin gerekli güvenlik prosedürlerine tam olarak uymaması da bu eğitimsizliğin sonuçlarından biridir.

İş Güvenliği Uzmanlarının Problemleri: İş güvenliği uzmanları geniş yetki alanına sahip gibi gözükse de aslında uygulamada karşılaşılan ciddi eksikliklerle yetki alanı daraltılmaktadır. Bu eksikliklerin başında iş güvenliği uzmanlarının maaşlarını denetledikleri kurumdan almaları gelmektedir. Kendilerini işverene mecbur hissetmeleri ve işverenlerin de maaş vermelerini kullanarak uzmana baskı yapmaları, uzmanların bağımsız çalışma yürütmekte zorlanmalarına neden olmaktadır. Benzer şekilde herhangi bir kurumda istihdam edilmek gün geçtikçe zorlaştığı için uzmanlar işsiz kalma korkusu ile kendilerini işverene mecbur hissetmektedirler.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, son dakika bir düzenleme ile yılda iki kez yapılan İSG sınavının artık yılda bir kez yapılmasına karar vererek yeni mağduriyetlerin oluşmasına sebep olmuştur. İş kazaları sayısındaki artış ve sahadaki uzman eksikliği gerçeği göz ardı edilerek böyle bir düzenlemenin son dakika yapılması sınava girecek uzman adayları için de ayrıca problem oluşturmaktadır.

